

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo finansija i socijalnog staranja / Agencija za nadzor osiguranja
NAZIV PROPISA	Predlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje
1. Definisanje problema <ul style="list-style-type: none">- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?- Koji su uzroci problema?- Koje su posljedice problema?- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
<p>Važeći Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje zasnovan je na članu 90 stav 2, članu 91 i 94 Zakona o osiguranju („Sl.list CG“, broj 78/06, 19/07, 45/12 i 55/16, dalje: Zakon). Isti dozvoljava ulaganje u investicione jedinice investicionih fondova koji su registrovani u Crnoj Gori, državi članici EU ili državi članici OECD-a samo društвima za životno osiguranje, i to u dijelu sredstava posebnih rezervi za naknade osigurane ugovorom o osiguranju koje su direktno vezane za vrijednosti ulaganja.</p>	

Društva za neživotno osiguranje su preko Nacionalnog biroa osiguravača Crne Gore (NBOCG), kao i jedno od društava za životno osiguranje, su uputili odvojene inicijative Agenciji za nadzor osiguranje za izmjene i dopune Pravilnika, kojima, između ostalog, predlažu da im se, iz razloga nepostojanje dovoljnih vidova diversifikacije portfelja, dozvoli da cijelokupna sredstva tehničkih rezervi, a ne samo sredstva posebnih rezervi za naknade osigurane ugovorom o osiguranju koje su direktno vezane za vrijednosti ulaganja, mogu ulagati u investicione jedinice investicionih fondova kako bi omogućila bolja diverzifikacija investicionog portfelja osiguravača u okruženju plitkog i nedovoljno razvijenog i aktivnog finansijskog tržista u Crnoj Gori.

Analizom inicijativa, ustanovljeno je da i pored postojećih vidova ulaganja, treba omogućiti dalju diverzifikaciju investicionog portfelja i smanjiti njegovu rizičnost i koncretisanost, pa je predložen prvi set izmjena u dijelu ulaganja u jedinice investicionih fondova.

Ministarstvo finansija je objavilo Predlog pravilnika na javnu raspravu, koja je trajala u periodu od 23.10. do 13.11.2020.godine. Tom prilikom, dostavljene su dvije nove inicijative društava za osiguranje, od kojih jedna:

1. u dijelu brisanja teksta "donosi prihode" kod ulaganja sredstava tehničkih rezervi u nepokretnosti;
2. u dijelu uvođenja mogućnosti korišćenja "potraživanja od premije osiguranja sa rokom dospјeća od 90 dana" i "potraživanja od reosiguravača po osnovu nastalih šteta iz reosiguranja sa rokom dospјeća od 90 dana" za pokriće sredstava tehničkih rezervi.

a druga sa predlogom uvođenja mogućnosti ulaganja sredstava tehničkih rezervi u pozajmice pravnim licima.

U trenutnim okolnostima, kada se Crna Gora obavezala da će regulativu, uključujući i regulativu osiguranja, razvijati u pravcu prihvatanja EU standarda, ocijenjeno je da je prihvatljivo postupno uvoditi nove vidove ulaganja, koji će svakako ulaskom u EU biti na raspolaganju osiguravačima, i to bez posebnih ograničenja, uz poštovanje načela razboritosti. Zato je konačan stav da se postupno mogu uvoditi pojedini novi oblici ulaganja tehničkih rezervi koji će osiguravačima obezbijediti veću diversifikaciju

uz istovremeno obezbjeđivanje dovoljnog nivoa sigurnosti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Izmjene i dopune postojećeg Pravilnika omogućice društvima za neživotno osiguranje i društvima za životno osiguranje da uđaju sredstva kompletnih tehničkih rezervi u investicione jedinice investicionih fondova, a ne samo sredstva posebnih rezervi za naknade osigurane ugovorom o osiguranju koje su direktno vezane za vrijednosti ulaganja, pod uslovom da je fond registrovan u državi članici EU ili državi članici OECD, kreditni rejting za dugoročni dug države u kojoj je registrovan investicioni fond, nije niži od kreditnog rejtinga koji ima Crna Gora, da investiciona politika investicionog fonda dozvoljava zaključivanje opcija i terminskih poslova isključivo u cilju zaštite imovine i obaveza investicionog fonda i da investicioni fond nije registrovan na teritorijama u kojima je izvršeno oslobođenje od plaćanja poreza odnosno u kojima se primjenjuju minimalne poreske stope (off-shore zone).

Takođe, omogućice ulaganje društvima za osiguranje do 5% tehničkih rezervi u zajmove pravnim licima pod uslovom da su isti osigurani založnim pravom na nepokretnost, a u visini do 60% tržišne vrijednosti založene nepokretnosti, i drugim uslovima propisanim ovim pravilnikom, a koji svi zajedno obezbjeđuju dovoljan stepen sigurnosti predmetnog vida ulaganja.

Prethodno navedenim izmjenama i dopunama Pravilnika bi se omogućilo društvima za osiguranje da povećaju diverzifikaciju svog investicionog portfelja i smanje njegovu rizičnost i koncentrisanost.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Prilikom analize razmatrana je samo *opcija izmjena i dopuna postojećeg pravilnika*, jer predložene izmjene i dopune nisu zahtjevne i praktično su evolucija već postojećih odredbi Pravilnika.

Neregulatorna opcija u trenutnoj situaciji ne postoji, jer Zakon predviđa propisivanje vrsta i ograničenja pojedinih ulaganja.

U trenutnim okolnostima, kada se Crna Gora obavezala da će regulativu, uključujući tu i regulativu osiguranja, razvijati u pravcu prihvatanja EU standarda, ocijenjeno je da je prihvatljivo postupno uvoditi nove vidove ulaganja, koji će svakako ulaskom u EU biti na raspolaganju osiguravačima, i to bez posebnih ograničenja, uz poštovanje načela razboritosti. Zato „status quo“ nije opcija koju treba prihvati.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu – nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktnе i indirektnе.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurenca.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pravilnik se primjenjuje i direktno utiče na društva za osiguranje, odnosno način na koji upravljaju imovinom tehničkih rezervi, a tim posredno i na osiguranike i korisnike osiguranja, budući da sredstava tehničkih rezervi predstavljaju dio premije namijenjen namirivanju šteta po zaključenim ugovorima o

osiguranju.

Djelimičnim prihvatanjem inicijative, Agencija cjeni da će omogućavanje novog vida investiranja pozitivno uticati na upravljanje ulaganjima tehničkih rezervi i omogućiti veću diverzifikaciju investicionog portfelja društava i smanjiti njegovu rizičnost i koncentrisanost.

Primjena ovog propisa neće izazvati dodatne troškove građanima i privredi.

Olakšavanje ograničenja sadržanih u propisu predstavlja olakšanje uslova poslovanja društava za osiguranje na domaćem tržištu i u konačnom čini samo tržište privlačnijim za osnivanje novih učesnika na tržištu i time tržišnu konkurenčiju.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Donošenje propisa nema fiskalnog uticaja na Budžet, a nije predviđeno ni izdvajanje finansijskih sredstava za primjenu ovog propisa.

Implementacijom propisa neće se direktno ostvariti prihodi za budžet Crne Gore, a ne nastaju ni nove međunarodne finansijske obaveze.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni.Obrazložiti.

Inicijativu za izradu izmjena i dopuna dali su sami osiguravači, kao zainteresovana strana. Agencija je, razmatrajući prispjele inicijative, analizirala i dostupna iskustva zemalja iz okruženja. Konkretnije korišćena su propisana rješenja Republike Slovenije i Republike Hrvatske (raniji propis u okviru režima Solventnost I i novi propisi u okviru penzijskih i invalidskih osiguranja u okviru Solventnosti II), Federacije BiH i Republike Srpske (važeći propisi u oviru režima Solventnost I). Konkretnije što se tiče iskustva Slovenije radi se o vrijednosti zajma do 60% tržišne vrijednosti nekretnine ne preko 5% ukupnih tehničkih rezervi, takođe kod propisa u Republici Hrvatskoj dozvoljena vrijednost zajma iznosila je isto do 60% tržišne vrijednosti nekretnine i ne preko 2% po jednoj ili 20% ukupnih tehničkih rezervi. Što se tiče Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske propisana su ista ili slična ograničenja kod davanja zajmova osiguravajućih društava pravnim licima. Agencija je, prije upućivanja radne verzije Pravilnika Ministarstvu finansija, predstavnike svih društava za osiguranje obavijestila o izmjenama koje planira da uputi, imajući u vidu da je novi vid ulaganja u tehničke rezerve ocijenjen kao prihvatljiv, pri čemu su ograničenja restiktivnija nego u predlogu društava za osiguranje, iz razloga obezbjeđivanja većeg

stepena sigurnosti navedenih vidova ulaganja.

Ministarstvo finansija je objavilo Predlog pravilnika na javnu raspravu, koja je trajala u periodu od 23.10. do 13.11.2020.godine. Tom prilikom je dostavljena inicijativa Lovćen osiguranja AD Podgorica da se razmotri mogućnost ulaganja sredstava tehničkih rezervi u pozajmice pravnim licima. Takođe, primljena je i inicijativa Sava osiguranja AD Podgorica koja se tiče izmjene pravilnika u dijelu:

1. brisanja teksta "donosi prihode" kod ulaganja sredstava tehničkih rezervi u nepokretnosti;
2. uvođenje mogućnosti korišćenja "potraživanja od premije osiguranja sa rokom dospijeća od 90 dana" i "potraživanja od reosiguravača po osnovu nastalih šteta iz reosiguranja sa rokom dospijeća od 90 dana" za pokriće sredstava tehničkih rezervi.

Za predložene inicijative nijesu sprovedene dodatne konsultacije, već je Agencija sopstvenim resursima definisala uslove pod kojima se jedna od inicijativa mogla prihvati.

Agencija cjeni da navedeni predlozi Sava osiguranja AD Podgorica, za sada, nijesu prihvatljivi iz razloga što ulaganje imovine za pokriće tehničkih rezervi mora u kontinuitetu ispunjavati ekonomski i pravni aspekt sigurnosti. Ekonomski aspekt sigurnosti podrazumijeva očuvanje vrijednosti uložene imovine gdje se za ocjenu sigurnosti, pored drugih načela i kriterijuma, mora uzeti u obzir i kriterijum isplativosti investiranja koji se ostvaruje kroz očekivani prinos na uložena sredstva.

U predmetnoj inicijativi, Sava osiguranje AD je predložilo i uvođenje mogućnosti ulaganja sredstava tehničkih rezervi u alternativne fondove. Agencija smatra da ovaj vid ulaganja, za sada, nije prihvatljiv iz razloga što u Crnoj Gori trenutno ne postoji zakonska regulativa koja reguliše alternativne investicionе fondove.

Analizom svih primljenih inicijativa, ustanovljeno je da treba omogućiti dalju diverzifikaciju investicionog portfelja društava za osiguranje i time omogućiti smanjenje njegove rizičnosti i koncentrisanosti, a naročito u okolnostima kada Crna Gora svoju regulativu, uključujući tu i regulativu osiguranja, razvija u pravcu prihvatanja EU standarda.

Agencija je kao djelimično opravdane cijenila predloge NBO, WIENER STÄDTISCHE životnog osiguranja AD Podgorica i Lovćen osiguranja AD, pri čemu se pri opredjeljenju uslova za prihvatanje novih vidova ulaganja i definisanju ograničenja vodila opreznim pristupom, pa su ograničenja po predlogu Agencije restiktivnija nego u predlozima društava za osiguranje.

Na osnovu izvršenih analiza, predložen je novi tekst Pravilnika.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Ne očekuju se prepreke u primjeni ovog Pravilnika pogotovo s obzirom da su se društva za osiguranje sama i inicirala uvođenje ovog novog vida investiranja.

Ispunjene ciljeve mjeriće se na osnovu većeg broja pokazatelja koje se redovno (kvartalno i godišnje) prate kroz posredne kontrole poslovanja društava za osiguranje.

Za monitoring primjene propisa biće zadužena Agencija na osnovu podataka prikupljenih od osiguravajućih društava kroz tromjesečna i godišnja izvještavanja prema regulatornom organu.

Datum i mjesto

Starješina